

EUROPOS LAUKINES GAMTOS IR GAMTINES APLINKOS APSAUGOS KONVENCIJA*

P r e a m b l e

Valstybes, Europos Tarybos nares ir kitos šios Konvencijos signatarės,

manydamos, kad Europos Tarybos tikslas yra kuo glaudesne jos nariu vienybe;

atsižvelgdamos į Europos Tarybos valia kooperuotis su kitomis Valstybėmis aplinkos apsaugos srityje;

pripažindamos, kad laukine flora ir fauna sudaro gamtinio paveldo estetinę, mokslinę, kultūrinę, rekreacinę, ekonominę ir savitą vertybę, kuria svarbu išsaugoti ir perduoti busimoms kartoms;

pripažindamos esminį laukinės floros ir faunos vaidmenį palaikant biologinę pusiausvyrą;

konstatuodamos daugelio laukinės floros ir faunos rūšių retėjimą ir išnykimo grėsmę, pakibusią virš kai kurių iš jų;

pripažindamos, kad gamtines gyvenamosios aplinkos išsaugojimas yra vienas iš esminių elementų globojant bei saugant laukinę florą ir fauną;

pripažindamos, kad laukinės floros ir faunos apsaugos klausimai vyriausybėms turėtų būti svarstomi aptariant nacionalinius tikslus bei programas ir kad turėtų būti sukurtas tarptautinis kooperavimasis, ypač saugant migruojančias rūšis;

atsižvelgdamos į daugelį kvietimų bendroms akcijoms, kilusiems iš vyriausybių ir tarptautinių institucijų, ypač išreikštu Jungtinių Tautų Konferencijoje aplinkos klausimais 1972 m., Europos Tarybos Konsultacineje Asamblėjoje;

siekdamos testuoti veiklą gamtos apsaugos srityje sutinkamai su Antrosios Europos ministrų Konferencijos aplinkos apsaugos klausimais rezoliucijos Nr. 2 rekomendacijomis,

s u s i t a r i a:

I s k y r i u s

Pagrindinės nuostatos

1 s t r a i p s n i s

1. Šios Konvencijos objektas yra užtikrinti laukinės floros ir faunos, jų natūralios gyvenamosios aplinkos apsaugą, ypač rūšių ir buveinių, kurių apsaugai būtinas daugelio valstybių kooperavimasis, ir paskatinti šį kooperavimąsi.

2. Ypatingas dėmesys yra skiriamas rūšims, čia suprantamoms kaip migruojančios, nykstančios ir mažėjančios rūšys.

2 straipsnis

Susitariančiosios Šalys imasi reikiamu priemoniu išlaikyti arba palaikyti laukines floras ir faunos visuma lygyje, kuris reikalingas ekologiniu, moksliniu ir kulturiniu požiūriu, atsižvelgiant taip pat į ekonominį bei rekreacinį reikalingumą ir į lokaliai gresmeje atsidurusių porušių, varietetų ir formų apsaugos reikalavimus.

3 straipsnis

1. Kiekviena susitariančioji Šalis imasi reikiamu priemoniu, kad būtų vykdoma laukines floras ir faunos, jų natūralios gyvenamosios aplinkos apsaugos nacionalinė politika, skiriant ypatingą dėmesį nykstantiems ir mažėjantiems rūšims, ypač endeminėms rūšims ir jų gyvenamosios aplinkos apsaugai, sutinkamai su šios Konvencijos nuostatomis.

2. Kiekviena susitariančioji Šalis įsipareigoja savo tvarkymo ir vystymo, kovos priemoniu su teršimu politikoje atsižvelgti į laukines floras ir faunos apsaugos reikalavimus.

3. Kiekviena susitariančioji Šalis skatina švietimą ir pagrindines informacijos, susijusias su būtinybe saugoti laukinę florą ir fauną bei jų gyvenamąją aplinką, platinimą.

II skyrius

Buveinių apsauga

4 straipsnis

1. Kiekviena susitariančioji Šalis imasi įstatyminiu ir reglamentuotu priemoniu, nukreiptu ir būtinu globoti laukines floras ir faunos rūšių, ypač išvardytų I ir II priedeliuose, buveines ir išlaikyti gresiančias išnykti jų natūralias buveines.

2. Susitariančiosios Šalys savo tvarkymo ir vystymo politikoje atsižvelgia į būtinybę išsaugoti apsaugines zonas, numatytas ankstesniame paragrafe, kad būtų išvengta arba maksimaliai apribotas visiškas tų zonų sugadinimas.

3. Susitariančiosios Šalys įsipareigoja skirti dėmesį apsaugai ypač zonų, kurios yra svarbios migruojantiems rūšims, išvardytoms II ir III priedeliuose, ir kurios yra išsidėsčiusios būdu, atitinkančiu jų migracijos kelius, žiemojimo, susibūrimo, mitybos, dauginimosi, šėrimosi vietas.

4. Susitariančiosios Šalys įsipareigoja koordinuoti, kiek tai yra reikalinga, jų pastangas globojant gamtinę gyvenamąją aplinką, apibrėžta šiuo straipsniu, pasienio regionuose iš vienos ir kitos sienos puses.

III skyrius

Rūšių apsauga

5 straipsnis

Kiekviena susitariančioji Šalis imasi įstatyminiu ir reglamentuotu priemoniu, nukreiptu ir būtinu užtikrinti apsaugą laukines floras rūšių, išvardytų I priedelyje. Būtina uždrausti intensyviai skinti, rinkti, kirsti, rauti nurodytus augalus. Kiekviena susitariančioji Šalis uždraudžia, kiek tai reikalinga, šiu rūšių augalų išigijimą ir prekybą.

6 straipsnis

Kiekviena susitariančioji Šalis imasi įstatyminiu ir reglamentuotu priemoniu, nukreiptu ir būtinu užtikrinti apsaugą laukines faunos rūšių, išvardytų II priedelyje. Būtina uždrausti šiu rūšių:

- a. intensyvu gaudyma bet koku būdu, išsigijimą ir naikinimą;
- b. intensyvu dauginimosi vietų ir poilsio plotų ardymą bei naikinimą;
- c. intensyvu laukinių gyvūnų trikdymą, ypač dauginimosi, jauniklių vedžiojimosi bei žiemojimo laikotarpiu, juo labiau kad trikdymui labai jautrus šios Konvencijos objektai;
- d. intensyvu kiaušinių naikinimą ar rinkimą gamtoje ar kitose jų pereinimo vietose;
- e. išsigijimą ir vidaus prekybą šiais gyvūnais, gyvais bei negyvais, jų dalimis ar produktais iš jų, lengvai identifikuojamais, juo labiau kad ši priemonė yra veiksminga šio skyriaus nuostata.

7 straipsnis

1. Kiekviena susitariančioji Šalis imasi Istatyminiu ir reglamentuotu priemoniu, nukreiptu ir reikalingu globoti laukinės faunos rūšis, išvardytas III priedelyje.
2. Naudojimas laukinės faunos rūšių, išvardytų III priedelyje, yra reglamentuotas tokiu būdu, kad būtų išlaikytas jų populiacijų egzistavimas už pavojingos ribos, atsižvelgiant į 2 straipsnio nuostata.
3. Šios priemonės susideda iš:

- a. draudimo periodo nustatymo ir/arba kitų eksploatavimo ribojimo priemonių;
- b. eksploatacijos laiko ar vietovės draudimo, kad būtų sudarytos salygų egzistuojančioms populiacijoms išlikti patenkinamame lygyje;
- c. reglamentavimo, jei tai reikalinga, parduoti, siulyti pirkti, išigyti, transportuoti laukinius gyvūnus - gyvus ir negyvus.

8 straipsnis

Jei veikla gaudant ar naikinant laukinės faunos rūšis, išvardytas III priedelyje, arba išimtimis, numatytomis 9 straipsnyje, gali pakenkti rūšims, išvardytoms II priedelyje, susitariančiosios Šalys uždraudžia naudoti visas neatrankines gaudymo ir naikinimo priemones, taip pat priemones, galincias sukelti vietinį nykimą arba stiprų rūšių populiacijų trikdymą, taip pat ir priemones, išvardytas IV priedelyje.

9 straipsnis

1. Salygomis, kai nėra kito patenkinamo sprendimo ir kai pažeidimas negresia populiacijos išlikimui, kiekviena susitariančioji Šalis gali pažeisti 4, 5, 6, 7 straipsniu nuostatas ir draudžiamas naudoti priemones, nurodytas 8 straipsnyje:

- floros ir faunos globos interesais;
- užkertant kelią dideliems nuostoliams žemės ūkio kultūroms, naminiams gyvūnams,
- miškams, žuvininkystei, vandenims, kitiems nuosavybės objektams;
- žmonių sveikatos ir saugumo interesais, oro linijų /skraidymo/ saugumo ir kitu visuomenės prioritetu interesais;
- mokymo ir švietimo, veisimo, reintrodukcijos, taip pat gyvulininkystės tikslais;
- leidžiant griežtai kontroliuojamomis salygomis atrankos būdu ir tam tikru kiekiu išigyti, naudoti ar kitaip protingai eksploatuoti nedidelį kiekį kai kurių laukinių gyvūnų ir augalų.

2. Susitariančiosios Šalys pateikia Nuolatiniam Komitetui metinį pranešimą apie padarytas remiantis ankstesniu paragrafu išimtis. Pranešime turi būti pažymėta:

- populiacijos, kurios sudaro ar sudare išimties objekta, ir, jei Imanoma, egzempliorių skaičius;
- leistas sunaikinimo ar sugavimo būdas;
- rizikos salygos, vietos ir laiko aplinkybės, kuriomis ši išimtis buvo padaryta;
- valdžios teisnumas deklaruoti, kad šios salygos buvo realizuotos, ir teisnumas sprendimu, susijusiu su priemonėmis, kurios galejo būti panaudotos, jų limitais ir asmenimis, kuriems patiketa egzekucija;
- vykdyta kontrole.

I V s k y r i u s

Nuostatos, susijusios su migruojančiomis rūšimis

10 s t r a i p s n i s

1. Be priemonių, įvardytų 4, 6, 7 ir 8 straipsniuose, susitariančiosios Šalys įsipareigoja koordinuoti savo pastangas saugant migruojančias rūšis, išvardytas II ir III priedeliuose, jei jų migracijos keliai kerta šiuo šalių teritoriją.
2. Susitariančiosios Šalys imasi priemonių užtikrinti, kad draudimo laikotarpis ir/arba kitos naudojimo reglamentuojančios priemonės, nustatytos remiantis 7 straipsnio 3a paragrafu, atitiktų migruojančių rūšių, išvardytų III priedelyje, poreikius.

V s k y r i u s

Papildomos nuostatos

11 s t r a i p s n i s

1. Šios Konvencijos nuostatomis vykdyti susitariančiosios Šalys įsipareigoja:
 - a. kooperuotis kiekviena karta, kada tai daryti bus naudinga, ypač kai šis kooperavimasis galės padidinti priemonių šios Konvencijos nuostatomis vykdyti efektyvumą;
 - b. skatinti ir koordinuoti tyrimo darbus, susijusius su šios Konvencijos tikslais.
2. Kiekviena susitariančioji Šalis įsipareigoja:
 - a. skatinti vietinių laukinės floros ir faunos rūšių reintrodukciją, jei ši priemonė prisidės prie gresiančių išnykti rūšių išsaugojimo, su sąlyga, kad bus atsižvelgta į kitų susitariančiųjų Šalių patirtį, mokslą siekiant išaiškinti, ar ši reintrodukcija bus veiksminga ir priimtina;
 - b. griežtai kontroliuoti nevietinių rūšių introdukciją.
3. Kiekviena susitariančioji Šalis turi supažindinti Nuolatinį Komitetą su tos šalies teritorijoje visuotinai saugomomis rūšimis, nelyčytomis I I ir II priedeliais.

12 s t r a i p s n i s

Susitariančiosios Šalys laukinės floros ir faunos bei jų gyvenamosios aplinkos apsaugai gali nustatyti griežtesnes priemones, nei numatytos šioje Konvencijoje.

V I s k y r i u s

Nuolatinis komitetas

13 s t r a i p s n i s

1. Šios Konvencijos tikslams yra įsteigiamas Nuolatinis Komitetas.

2. Visos susitariančiosios Šalys gali būti atstovaujamos Nuolatiniam Komitete vieno ar kelių delegatų. Kiekviena delegacija turi vieną balsą. Srityse, susijusiose su jos kompetencija, Europos Ekonominė Bendrija balsuojant turi tiek balsų, kiek yra jos Valstybių - šios Konvencijos susitariančiųjų Šalių; Europos Ekonominė Bendrija nesinaudoja balso teise atvejais, kai su tuo susijusios Valstybės-nares atlieka tai pats ir tarpusavyje.

3. Visos Valstybės - Europos Tarybos nares, kurios nėra Konvencijos susitariančiosios Šalys, gali dalyvauti Komitete kaip stebėtojos. Nuolatinis Komitetas gali kviešti visas Valstybes - ne Europos Tarybos nares, kurios nėra Konvencijos susitariančiosios Šalys, dalyvauti stebėtojomis viename iš jo posėdžių. Visos organizacijos ir visos techninės institucijos, veikiančios laukinės floros ir faunos bei jų gyvenamosios aplinkos globos, apsaugos arba valdymo srityje, priskiriamos vienai iš šių kategorijų:

a. tarptautinės organizacijos ir institucijos, tiek vyriausybės, tiek nevyriausybės, arba nacionalinės valstybės institucijos;

b. nacionalinės nevyriausybės organizacijos ir institucijos, kurios pritaria šiems tikslams šalyje, kurioje jos yra įkurtos, gali pranešti Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui bent prieš tris mėnesius iki Komiteto posėdžio apie savo norą dalyvauti stebėtoju šiame posėdyje. Jos bus priimtose, jei bent prieš mėnesį iki posėdžio trečdalis susitariančiųjų Šalių neinformuos Generalinio Sekretoriaus, jog jos tam prieštarauja.

4. Nuolatinį Komitetą kviečia Europos Tarybos Generalinis Sekretorius. Jis kviečia pirmąjį posėdį per vienerius metus skaičiuojant nuo Konvencijos įsigaliojimo datos. Komitetas renkasi ne rečiau kaip kas dveji metai arba jei dauguma susitariančiųjų Šalių nustatyta forma to reikalauja.

5. Susitariančiųjų Šalių dauguma nustato Nuolatinio Komiteto posėdžiams rengti reikalingą kvorumą.

6. Su šios Konvencijos nuostatu išlygomis Komitetas sudaro savo vidaus reglamentą.

14 s t r a i p s n i s

1. Nuolatiniam Komitetui pavesta stebėti šios Konvencijos panaudojimą. Jis gali:

- nuolat peržiūrėti šios Konvencijos nuostatas, įskaitant jos priedelius, ir daryti pakeitimus, jeigu jie reikalingi;

- ruošti rekomendacijas susitariančiosioms Šalims dėl priemonių šiai Konvencijai vykdyti;

- rekomenduoti budus užtikrinti viešai informacijai apie darbus, atliekamus šios Konvencijos remuose;

- ruošti siūlymus Ministrų Komitetui dėl Valstybių - ne Europos Tarybos narių prisijungimo prie šios Konvencijos;

- ruošti visus siūlymus siekiant padidinti šios Konvencijos veiksmingumą, taip pat dėl sutarčių su Valstybėmis, kurios nėra Konvencijos susitariančiosios Šalys, sutikti padaryti veiksmingesnę rūšių ir rūšių grupių apsaugą.

2. Savo misijai įvykdyti Nuolatinis Komitetas gali savo iniciatyva numatyti ekspertų grupių posėdžius.

15 straipsnis

Po kiekvieno posėdžio Nuolatinis Komitetas siuncia Europos Tarybos Ministrų Komitetui pranešima apie savo veiklą ir Konvencijos funkcionavimą.

VII skyrius

Pataisos, pakeitimai

16 straipsnis

1. Visi šios Konvencijos straipsniu pakeitimai, pasiūlyti susitariančiuju Šaliu arba Ministrų Komiteto, yra kaupiami pas Europos Tarybos Generalinį Sekretorių ir bent prieš du mėnesius iki Nuolatinio Komiteto posėdžio siunčiami Valstybėms - Europos Tarybos narems, visiems signatarams, visoms susitariančiosioms Šalims, visoms Valstybėms, kviečiamoms pasirašyti šią Konvenciją, sutinkamai su 19 straipsnio nuostata, ir visoms Valstybėms, pakviestoms prie jos prisijungti, sutinkamai su 20 straipsnio nuostata.

2. Visi pakeitimai, pasiūlyti sutinkamai su ankstesnio paragrafo nuostata, yra svarstomi Nuolatiniam Komitete, kai:

a. nuo 1 iki 12 straipsniu pakeitimai pateikti pritarus trijų ketvirtadaliu balsu daugumai svarstant susitariančiuju Šaliu pasitarime;

b. nuo 13 iki 24 straipsniu pakeitimai pateikti pritarus trijų ketvirtadaliu balsu daugumai svarstant Ministrų Komitete. Šis tekstas po pritarimo perduodamas susitariančiosioms Šalims ju priimimui.

3. Visos pataisos įsigalioja per tris dienas po to, kai visos susitariančiosios Šalys informuoja Generalinį Sekretorių apie jų priėmimą.

4. Šio straipsnio 1, 2a ir 3 paragrafo nuostatos yra taikomos ir priimant naujus šios Konvencijos priedelius.

17 straipsnis

1. Visos šios Konvencijos priedeliu pataisos, pasiūlytos susitariančiuju Šaliu arba Ministrų Komiteto, yra perduodamos Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui ir bent prieš du mėnesius iki Nuolatinio Komiteto posėdžio išsiunčiamos Valstybėms - Europos Tarybos narems, visiems signatarams, visoms susitariančiosioms Šalims, visoms Valstybėms, pakviestoms pasirašyti šią Konvenciją, sutinkamai su 19 straipsnio nuostata, ir visoms Valstybėms, pakviestoms prisijungti prie jos, sutinkamai su 20 straipsnio nuostata.

2. Visos pataisos, pasiūlytos sutinkamai su ankstesnio paragrafo nuostata, yra svarstomos Nuolatiniam Komitete, kuris gali joms pritarti dviejų trečdaliu susitariančiuju Šaliu dauguma. Pritartasis tekstas išsiunčiamas susitariančiosioms Šalims.

3. Pasibaigus trijų mėnesių terminui po to, kai Nuolatinis Komitetas pritare ir, išskyrus jei trečdalis susitariančiuju Šaliu notifikavo (pranešė) prieštaravimus, visos pataisos įsigalioja susitariančiuju Šaliu, nepranešusiu apie prieštaravimus, atžvilgiu.

VIII skyrius

Nesutarimų sprendimas

18 straipsnis

1. Nuolatinis Komitetas palengvina, kiek reikalinga, tvarka nesutarimams, išskylantiems vykdant Konvenciją, spresti.

2. Visi nesutarimai tarp susitariančiųjų Šalių, susiję su šios Konvencijos interpretavimu arba taikymu, kurie nėra reglamentuoti ankstesnio paragrafo nuostatomis arba derybu kelių tarp nesutariančiųjų šalių, išskyrus jei šios šalys yra susitarusios kitaip, vienos iš jų prašymu nagrinėjamos arbitraže. Kiekviena šalis skiria vieną arbitrą ir du arbitrai skiria trečią arbitrą. Jei su šio straipsnio 3 paragrafo išlygomis, per tris mėnesius skaičiuojant nuo pareiškimo arbitražui, viena iš šalių nepaskyrs savo arbitro, Europos Žmogaus Teisių Teismo Prezidentas veikia kitos šalies prašymu dėl jo skyrimo iš naujo per tris mėnesius. Tokia pati procedūra taikoma ir atveju, kai du arbitrai negali sutarti dėl trečiojo arbitro per tris mėnesius, skaičiuojant nuo pirmųjų dviejų arbitrų skyrimo.

3. Atveju, kai nesutarimai kyla tarp dviejų susitariančiųjų Šalių, iš kurių viena yra Valstybė - Europos Ekonominės Bendrijos narė, kita susitariančioji Šalis prašyma arbitražui adresuoja ir šiai Valstybei-narei, taip pat ir Bendrijai, kurios ji notifikuoja drauge per du mėnesius nuo pareiškimo gavimo, jei Valstybė-narė arba Bendrija, arba Valstybė-narė ir Bendrija drauge sudaro nesutariančią pusę. Stokojant šios notifikacijos anksciau paminetu laiku, Valstybė-narė ir Bendrija pripažįsta, kad yra tik viena ir ta pati šalis, nesutarianti nuostatu taikyme, valdanti arbitražinio teismo proceduras ir sudėtį. Tas pats yra, kai Valstybė-narė ir Bendrija sudaro kartu nesutarimu šall.

4. Arbitražinis teismas nustato savo procedurą reglamentą. Sprendimai priimami balsu dauguma. Jo nuosprendis yra galutinis ir privalomas.

5. Kiekviena nesutariančioji šalis padengia išlaidas arbitrai, kurį ji skiria, ir šalys lygiai dalimi padengia trečiojo arbitro išlaidas, taip pat ir kitas arbitražo turtas išlaidas.

IX s k y r i u s

Baigiamosios nuostatos

19 s t r a i p s n i s

1. Ši Konvencija yra atvira pasirašyti Valstybėms - Europos Tarybos narėms ir šalims - ne narėms, kurios dalyvavo jos parengime, taip pat šalims - Europos Ekonominės Bendrijos narėms. Iki jos įsigaliojimo ji taip pat atvira pasirašyti visoms kitoms valstybėms, Ministrų Komiteto pakviestoms ją pasirašyti. Konvencija pateikiama ratifikavimui, priėmimui ir aprobavimui. Ratifikavimo, priėmimo ir aprobavimo dokumentai deponuojami pas Europos Tarybos Generalinį Sekretorių.

2. Konvencija įgyja galia pirmąją dieną mėnesio, einancio pasibaigus trijų mėnesių laikotarpiui po to, kai penkios valstybės, iš kurių bent keturios - Europos Tarybos narės, bus pareiškusios jų sutikimą būti Konvencijos šalimis sutinkamai su ankstesnio paragrafo nuostata.

3. Ji įgyja galia visu Valstybių signatarių ar Europos Ekonominės Bendrijos požiūriu, kurios vėliau pareikš sutikimą būti jos šalimis, pirmąją dieną mėnesio, einancio pasibaigus trijų mėnesių laikotarpiui nustacius ratifikavimo, priėmimo ir aprobavimo tvarką.

20 s t r a i p s n i s

1. Įsigaliojus šiai Konvencijai, Europos Tarybos Ministrų Komitetas gali po konsultacijų su susitariančiosiomis Šalimis kviešti prisijungti prie Konvencijos visas valstybes - ne Bendrijos nares, kurios, pakviestos pasirašyti sutinkamai su 19 straipsnio nuostata, to dar nepadare, ir visas kitas valstybes - ne nares.

2. Kiekvienai prisijungusiai valstybei Konvencija įsigalios pirmąją dieną mėnesio, einancio pasibaigus trijų mėnesių laikotarpiui po to, kai pasirašymo dokumentai bus deponuoti prie Europos Tarybos Generalinio Sekretoriaus.

21 straipsnis

1. Kiekviena Valstybė gali pasirašymo arba ratifikavimo, priėmimo, approbavimo arba prisijungimo dokumentu deponavimo metu nurodyti teritoriją, kur galios ši Konvencija.
2. Kiekviena susitariančioji Šalis gali jos ratifikavimo, priėmimo, approbavimo ar prisijungimo dokumentu deponavimo metu arba bet koku kitu metu ateityje praplesti šios Konvencijos naudojimą, Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui adresuotoje deklaracijoje pažymint visas kitas teritorijas ir kuriuos tarptautinius ryšius ji užtikrina arba kuriems ji yra teisni salyginai.
3. Visi pareiškimai, susiję su pareiškime deklaruotomis teritorijomis, remiantis ankstesniu paragrafu, gales būti patenkinti Generaliniam Sekretoriui adresuotu pranešimu. Pakeitimai įgis galia pirmąją dieną mėnesio, einancio pasibaigus šešių mėnesių laikotarpiui po to, kai pranešimą gavo Generalinis Sekretorius.

22 straipsnis

1. Kiekviena Valstybė gali pasirašydama arba ratifikavimo, priėmimo, approbavimo arba prisijungimo dokumentu deponavimo metu formuluoti vieną ar daugiau išlygų, susijusių su kai kuriomis I - III priedeliuose išvardytomis rušimis, ir/arba dėl kai kurių šių rušių, kurios pažymėtos čia ar išlygose, kai kurių medžioklės ar kitokio naudojimo būdu, nurodytu IV priedelyje. Generalinio pobūdžio išlygos nepriimamos.
2. Visos Susitariančiosios Šalys, kurios išplecia šios Konvencijos naudojimą teritorijoje pagal 21 straipsnio 2 paragrafo numatytą deklaravimą, gali šioje teritorijoje formuluoti vieną ar daugiau išlygų sutinkamai su ankstesnio paragrafo nuostata.
3. Jokios kitos išlygos nepriimamos.
4. Visos susitariančiosios Šalys, kurios pateikė išlygas pagal šio straipsnio 1 ir 2 paragrafus, gali jas visas ar dalį jų atšaukti Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui adresuotu pareiškimu. Atšaukimas bus priimtas nuo tos datos, kai pareiškima gaus Generalinis Sekretorius.

23 straipsnis

1. Visos susitariančiosios Šalys gali bet kada denonsuoti šią Konvenciją adresuodamos pareiškimą Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui.
2. Denonsavimas įsigalioja pirmąją dieną mėnesio, einancio pasibaigus šešių mėnesių laikotarpiui po to, kai Generalinis Sekretorius gavo pareiškimą.

24 straipsnis

Europos Tarybos Generalinis Sekretorius praneša Valstybėms - Europos Tarybos narems, visoms Valstybėms signatarems, Europos Ekonominėi Bendrijai - šios Konvencijos signatarei ir visoms susitariančiosioms Šalims:

- a. visus parašus;
- b. visu ratifikavimo, priėmimo ir approbavimo arba prisijungimo dokumentu duomenis;
- c. visas šios Konvencijos įsigaliojimo datas sutinkamai su jos 19 ir 20 straipsniais;
- d. visą sukaupią informaciją pagal 13 straipsnio 3 paragrafo nuostata;
- e. visus pranešimus dėl naudojimosi 15 straipsnio nuostata;
- f. visas pataisas ir visus naujus priedelius, priimtus pagal 16 ir 17 straipsnius, ir datas, kada tos pataisos ir nauji priedeliai įsigalioja;
- g. visus pareiškimus dėl 21 straipsnio 2 ir 3 paragrafu nuostatų;
- h. visas išlygas, pareikštas pagal 22 straipsnio 1 ir 2 paragrafu nuostatas;
- i. patenkintus išlygų atšaukimus pagal 22 straipsnio 4 paragrafo nuostata;

j. visus pareiškimus, padarytus pagal 23 straipsnio, nuostatas, ir datas, kada denonsavimas įsigalios.

Žemiau pasirašiusieji, tam įgalioti, pasiraše šia Konvencija.

Pasirašyta Berne 1979 m. rugsejo 19 d. prancūzu ir angli kalba, abiem tekstams turint lygia galia, vienintelis egzempliorius, kuris bus deponuotas Europos Tarybos archyve. Europos Tarybos Generalinis Sekretorius išsiųs atitinkamai paliudytas kopijas kiekvienai Valstybei - Europos Tarybos narei, kiekvienai Valstybei ir Europos Ekonominei Bendrijai - signatarams, taip pat ir Valstybėms, pakviestoms pasirašyti šia Konvencija arba prie jos prisijungti.